

Kajti začetek modrosti je naj-
bolj živa žepa po vednosti.

In težnja po vednosti je lju-
bezen.

In ljubezen je izpolnjevanje nje-
nih postav.

In poslušnost postavam je naj-
trdnjši ščit pred zrehom.

In brezgrešnost nas približa
Bogu.

Zato pa žepa po modrosti po-
veličuje kraljestvo.

Iz Knjize Modrosti

Osnova vse podobe tega sveta je
Križ, čezar pokončni tram je ome-
neni prostor med nebom in pekлом
ter tega naravnost skozi človekovo
sreč; njega prečni tram pa je ome-
neni čas od stvarjenja sveta do ure
poslednje sodbe; središče njegovo
— Jezusova smrt, ima svoje stečiš-
če prav v osrčju teza prostora, v
srecu bednega grešnika, ki ga s svo-
jo ljubeznijo prekrrije in odrušuje.

Martin Buber

Za globlje poznavanje duha je
premalo, če ga iščemo le tam, kjer
je že vtisnil svoj pečat vidnim stva-
ritvam in dejanjem; iskati ga mo-
ramo marveč tudi tam, kjer je šele
v doznanju. Kajti duh v svoji
snovni resničnosti ni le nekaj, kar
je, temveč tudi nekaj, kar se godi;
boljše povedano: nekaj, česar ni-
smo pričakovali, da je nenadoma
prišlo.

Max Scheler

Kljub vsem naukom, opominom,
očitkom, kljub zasmehu, zmerja-
nju in natočevanju je vse moje
življenje in nehanje služilo naj-
višji ideji: resnici! Kar sem videl
z očmi, s srcem in z razumom,
nisem zatajil; in bi ne bil zata-
jil za same zlate zvezde nebeske.
Resnica pa je posoda vsega dru-
gega: lepote, svobode, večnega živ-
ljenja. Dokler sem zvest resnici,
sem zvest sebi; dokler delam v
njenem imenu, bo moje delo ro-
dovitno, ne bo ovenelo od pomla-
di do jeseni... Močnejša je bila
božja resnica v mojem srcu nego
posvetni razum v moji glavi.

Ivan Cankar

Deveti kulturni večer, sobota 1. septembra
ob sedmih zvečer, salon Bullrich

Dr. Milan Komar

FILOZOFIJA ZDRAŽBE

Po predavanju bo razgovor

Deseti kulturni večer, sobota 15. septembra
ob sedmih zvečer, salon Bullrich

BALANTIČEV VEČER

UMETNIŠKA RAZSTAVA SLIKARJA
MILANA VOLOVŠKA

v prostorih draguljarne "Boyu", Olazábal
2380, je podaljšana do 31. avgusta.

V tisku je naslednje:

France Balantič

V OGNJU GROZE PLAPOLAM

pesmi, z ilustracijami in opremo akad.
slikarice Bare Remec.

MEDDOBJE

III. leto, številka 1-2.

GLAS SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto III. - 13 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 21. 8. 1956

FILOZOFIJA ZDRAŽBE

Filozofija išče zadnje jasnosti v stvareh in dogodkih ter skuša
priti do najbolj skritih korenin in počel, da se v njih luči odkrije
smisel tam, kjer bi drugače vladala tema in zagonetka. Nobena stvar-
nost ne more biti filozofiji tuja, zakaj njen predmet je vse, kar obsto-
ji, in nobena stvar ni čisto plitva, ampak je nasprotno globoka ter je
moči v njej čitati notrino, odkrivati zastrte smisle, prodirati bolj in
bolj vanjo. Človek je umno bitje in mu je vseč umevati stvari, iti jim
do dna. (Zato smo vsi ljudje na ta ali oni način filozofi, kakor je rekel
Aristotel.) Med vprašanji, ki so od nekdanj mučila človeka, stoji vpra-
šanje sožitja v družbi. Družbeno sožitje, edinstvo, soglasje, mir in z
druge strani nemir, nesoglasje, needinstvo, nesožitje (ali bolje rečeno
soumíranje, kajti, kadar ne dobimo družbene opore, naša bit delno
uplahne, delno umre!) so točke, ob katerih je vedno zanimivo raz-
glabljeti.

Slovenska organizacijska kultura (in kdo bi dvomil, da imamo
Slovenci resnično organizacijsko kulturo?) je nastala v dobi, ko smo
se narodno, politično in kulturno organizirali in je kot vsak sad svoje
dobe privzela tudi duha svoje dobe. Za našimi organizacijskimi načeli,
ki jim malokdo oporeka, ker so postala že na nek način nedotakljivo
izročilo, se skriva cel kup filozofskih načel, ki so v zadnjih desetletjih
preteklega in v prvih desetletjih sedanjega stoletja vladala na Dunaju,
v Nemčiji in na Češkem, kamor so pionirji naših organizacij hodili
iskat zglede. Ta načela pa niso vedno najbolj primerna človekovemu
ravnovesju, niti našemu slovenskemu slogu življenja. Verjetno je tu
vzrok, da naša tehnično odlična organizacija ne samo ne dá vedno
tistih sadov, ki jih pričakujemo od nje, ampak celo duši rast in širi
smrt, kjer bi morala vnetati plamen življenja.

Poznavalec naše organizacijske prakse in moderne filozofije vidi
zadaj za načinom, kako se med nami razglablja o edinstvi, o disciplini,
o avtoriteti, o razkrajanju, mrki obraz Emanuela Kanta in čuti pri
sejah in med vrsticami poslovnikov mrzlo sapo janzenistov in mani-
hejcev. Stvarno stavimo kot nasprotje osebnemu, kakor bi bilo brez-
osebno že stvarno in osebno nestvarno. Resnica pa je nasprotna.

Zdražba ni kuga in ni mogoče obnoviti zrušene edinstvi s tem,
da izločimo bacilonosce. *Ens et unum convertuntur*. Bit in eno sta ista
stvar. Kjer se zniža bitni, življenjski ton, tam je needinstvo neizogibna.
Nihče se ne zbira okrog praznega ništreca. Ognjišče je bilo vedno
simbol družine in družbe.

Ko pa to trdimo, ne bi radi, da bi nas kdo zamenjal s križarji
(krog okrog revije „Križ na gori“, ki je izhajala po prvi svetovni
vojni v Ljubljani). Ogenj in življenje v družtvih nista nerazdružljiva
z redom in pravom, to je z umno ureditvijo, ki prepreči samovoljo ter
muhe članstva in vodstva. V interesu zdrave čustvene politike je sle-
diti umu in v interesu zdrave umnosti je nasloniti se na živo silo srca.

Milan Komar

V soboto 18. avgusta je Slovenska kulturna akcija izpolnila prvo polovico letošnjih „zimskih“ kulturnih večerov, točno po napovedi in pripravi. Na ta osmi večer je slikar Milan Volovšek odprl v draguljarni „Boyu“ svojo razstavo, prvo pod okriljem naše akcije. Razstavil je deset del: 1. Mati z otrokom, 2. Tihožitje, 3. Objokovanje Kristusa, 4. Melona, 5. Vrč in grozd, 6. Kopalke, 7. Sadje, 8. Predmestje, 9. Jezus, 10. Talci: pet figuralik torej, med temi dve z religiozno snovjo, štiri tihožitja in eno veduto. Vse slike so iz letošnjih prvih 8 mesecev, vse izvršene v oljni tehniki.

Razstavni prostor je kot nalašč ustvarjen za razstave te vrste. Saj ga tudi sicer krasijo slike slovenskih umetnikov od impresionistov do četrte generacije. Dve nasproti si stoječi steni, ena skoraj bela, druga sivo modra in še vmesna zavesa v drapu nudijo možnost izbirati slikam najustrenejše ozadje: lučne naprave moreš regulirati in dajati slikam osvetljenje, ki jim najbolj pristoji. Stene bi nudile prostor še za več slik: Volovšek pa je rajši ustvaril intimnost domačega umetnostnega hrama in tako so tudi razstavljene umetnine prišle do boljše veljave.

Še pred napovedano uro so pričeli prihajati gostje, med prvimi ga. Marica Meštrović z go. Pelicarićevo, predsednik Društva Slovencev ing. A. Mozetič in dekan teološke fakultete dr. Ignacij Lenček. Goste sta sprejemala domačina ga. in g. Jurčec v slikarjevi družbi. Ko so prvi gostje, 40 po številu, napolnili razstavni prostor, jih je pozdravil predsednik Slov. kult. akcije Ruda Jurčec, nato pa je izrekel dobrodošlico slikarju, ki ni samo neumoren ustvarjalec, ampak Slovencev s svojim delom vedno postrežljiv, za umetnostno prizadevanje Slovenske kulturne akcije in posebno za njeno umetnostno šolo pa vnet z vso ljubeznijo. Predstavil je gledalcem tukajšnjega slikarja Leopolda Nôvoa in ga prosil, naj pove o Volovski svojo sodbo.

G. Nôvoa je poudaril stalni vzpon našega slikarja, čigar delo že precej časa z zanimanjem spremlja. Naglasil je monumentalnost njegovih olj in vrednost njegovega grafičnega snovanja. Blagroval je Slovence, da so prišli v novi svet s svojimi umetniki, med katerimi je Volovšek, ki je prinesel v tukajšnje umetnostno življenje nekaj novega. Za prirčne besede so se gostje oddolžili z živahnim aplavzom.

Do desete ure so še vedno prihajali novi gledalci. S prihodom večje skupine gg. akademikov, ki so prišli s svojega sestanka, je obisk že prvi večer dosegel številko 80 in dokazal, da se slovenski ljudje zavedajo vrednot, ki jim jih ustvarjajo naši umetniki.

M.M.

SPORED PRIHODNIH KULTURNIH VEČEROV

15. septembra 1956: Balantičev večer (Literarni odsek).
29. septembra 1956: W. A. Mozart - Ob dvestoletnici rojstva (Koncertni večer Glasbenega odseka).
13. in 14. oktobra 1956: T. S. Eliot, „Družba pri koktajlu“, drama v treh dejanjih (Odrska predstava Gledališkega odseka).
27. oktobra 1956: R. Schumann - Ob stoletnici smrti (Koncertni večer Glasbenega odseka).
3. novembra 1956: Za okroglo mizo (Večer Literarnega odseka).
17. novembra 1956: Eksistencializem - II. del (V okviru Filozofskega odseka bo predaval univ. prof. dr. Ignacij Lenček).
1. decembra 1956: Uvod v zgodovino komunistične revolucije v Sloveniji (V okviru Historičnega odseka bo predaval dr. Tine Debeljak; koreferent bo France Glavač).
15. decembra 1956: Razstava umetniške šole ob sklepu III. polletja.

Prvotni načrt naših letošnjih kulturnih večerov, ki smo ga najavili za prvo polovico sezone v letošnji 8. številki našega lista, smo v drugem delu dopolnili in razširili. Z njim je, kot je iz objavljenega sporeda razvidno, število letošnjih večerov poraslo na sedemnajst. Načrt poletnih kulturnih večerov bomo objavili v eni prihodnjih števil. Kraj in čas posameznih prirediteljev bomo, kot doslej, pravočasno oznanili.

Kmalu bo pet let, kar je umrl (30. 3. 1952) in 60 let, kar je postal profesor na ljubljanskem bogoslovju. Leto za tem bo 90 letnica njegovega rojstva (3. 7. 1868). Sami opomini, naj bi se kmalu našel človek, ki bo pokazal „njegov obraz in njegovo obzorje“. Nekdo, oz. več, ki so v emigraciji. Doma tega eni ne bodo hoteli, drugi ne bodo mogli storiti. Dr. Odar je zapisal: „Resni poznavalci slovenskih kulturnih, znanstvenih in teoloških problemov so ALEŠA UŠENIČNIKA vedno visoko cenili; prav pa ga bodo vrednotili šele bodoči rodovi“ (Vrednote III, 1956, 110). Isto velja tudi — in morda najbolj — o resnih poznavalcih filozofskih problemov. In bodoči rodovi? Smo mi že tisti rod? Morda; in prav bi bilo, da bi bili. Gotovo pa je, da je za pravo vrednotenje v bodočih rodovih potrebno, da pozna že sedanji rod njegov osebni „obraz“ in njegovo filozofsko „obzorje“.

Sistematično zgodovinsko proučevanje slovenskih filozofov je pri nas skoro še v povojih. Zanimivo je, da je bil Hrvat, p. S. Žečević OFM, ki je napisal prvo obširno študijo o Vebrovem nauku o osebi (Francisci Veber Theoria de persona, Montreal 1954, str. 187). Tudi — in še bolj — zasluži Aleš Ušeničnik podrobno obravnavanje njegovega filozofskega dela in njegovega pomena za slovensko filozofijo in naš narod.

Rekel sem, da gre za „obraz“ in filozofsko „obzorje“, kajti osebnost filozofa je v marsičem pomembna za njegovo filozofijo.

Posebno njegova ljubezen do resnice. Resnica mu je bila prvo in edino vodilo in merilo njegovega modrovanja. Amicus Plato, magis amica veritas! Pred njo so obmolknili vsi oziri in tudi ozir do njega samega.

Ni bila tradicija, ni bila vera zato ti-sta, ki je določala njegovo filozofijo, marveč resnica. Ta ga je vodila do realizma in sholastike. Vodnik mu je bil sv. Tomaž; bil je „pobornik Tomaževe filozofije“ (Odar). Ni to mist v ozkem pomenu besede, ki pomeni eno smer v sholastični filozofiji (predvsem O. P.), marveč v smislu kardinala Ehrleja, ki je dejal, da je pravi to mist tisti, ki „tako ravna, kakor bi ravnal Tomaž, če bi danes živel“. Poznal je Tomaža, kakor nihče med Slovenci. Odkrival je v njem skrito, še ne izkopeno (n. pr. razprava o podzavestnem pri Tomažu). Prevzel je mnogo od njega, predvsem osnovne črte njegove miselnosti. „Če bi danes spet radi mislili v duhu zapadne kulture, zgradili univerzalno eksistencialno svetovno naziranje, smo navezani na Tomaža kot uvodnika“ pravi graški filozof (laik) A. Silva Taroncá (Thomas heute, Wien 1947, 27). To je uvidel tudi A.

Ušeničnik. A obet si je bil v svesti, da se filozofija s Tomažem ni zaključila in da sploh nekaj zaključena. Zato je proučeval di poznejšo filozofijo do sodobne in v smislu sv. Tomaža povsod iskati zbral drobce resnice ter uporabil ošni napredek drugih znanosti za filozofsko razmišljanje in napredek v slovanju resnice. Zato je bil izredno budalen za najnovejšo filozofsko probleme. 1940 n. pr. je zapisal globoke prbe k Heideggerju in eksistenčni filozofiji (Izbrani spisi VII. in X.). Rečimo in moramo, da je bil moderen in samostojen duh. Tudi s tem je sledil sv. Tomažu, ki je bil sicer aristotelik, a svoje, samostojno,

FILOZOF ALEŠ UŠENIČNIK

in revolucionaren, svojo dobo. Ušeničnik se je zavedal, da njegova filozofija, kakor vsa človeška, ni popolna, brez dvoma in ugovora. Preveč se je zavedal omejenosti našega uma in preveč je bil ponižen, da se ne bi. Sam se je popravljal, pa ni kdaj jasno povedal, da se je zmojal. Hvaležen je bil za vsako opozorilo, pa derkoli.

V presoji drugih filozofskih teženj in iskanj je bil zares umsko in etično velik. Izredno hitro misel, tudi v težkih okoliščinah, je bil blizo zavito, kakega filozofa. Vedno je bil tenkovestno pravičen, predvsem v do tistih, ki se z njim razhajajo. Zato so njegove kritike tako objektivne; skušal je

Vollmerjev „Obči leksikon likovnih umetnikov 20. stoletja“ je doslej največji izišli slovar sodobnih umetnikov. „Allgemeines Lexikon der bildenden Kuenste von der Antike bis zur Gegenwart“ sta pričela izdajati leta 1907 umetnostna zgodovinarja Ulrich Thieme in Felix Becker. Ko je leta 1911 izšla peta knjiga, je založbo leksikona prevzela knjigarna E. A. Seemann; delo je do l. 1926 izdal in urejal Thieme sam, v letu 1926 pa mu je sledil Hans Vollmer, pod čigar vodstvom so potem izšle vse nadaljne knjige. Ves leksikon obsega danes 36 debelih knjig, leta 195...? pa mu je Vollmer dodal še posebno knjigo, ki jo je posvetil mojstrom „z zasilnimi imeni in monogramistom“.

Pri celotnem leksikonu je sodelovalo nad 400 umetnostnih zgodovinarjev z vsega sveta in med njimi so najslavnejša imena strokovnjakov. Mnoge monografije so dejansko že prave študije in nekatere med njimi imajo že veljavno definitivnih sodb o mestu umetnikov v času in dobi, kateri so dajali oznako in svoj obraz. Od črke J dalje (Jakac, Jakopič, ...) pa do konca abecede (Zajec Franc in Ivan, Zabota) je v Thiemejev leksikon prispeval podatke o slovenskih, pozneje pa sploh o vseh jugoslovanskih umetnikih, profesor ljubljanske univerze in umetnostni zgodovinar France Stele.

Vse delo je naraščalo štiri desetletja. V dobi Hitlerjeve vlade v Nemčiji ni moglo izhajati s tisto opremo in popolnostjo, kakor je spremljala prve knjige. Zato se je po drugi svetovni vojni Vollmer odločil, da začne izdajati popolnoma novo leksikalno delo, ki naj bi izpopolnilo Thiemejevo delo z zadnjimi podatki in problematiko, ki je prejšnji leksikon ni mogel obravnavati. Zato je izšel pri E. A. Seemannu v Leipzigu „Allgemeines Lexikon der bildenden Kuenstler des XX Jahrhunderts. — Unter der Mitwirkung der Fachgelehrten des In- und Auslandes bearbeitet, redigiert und herausgegeben von Hans Vollmer — Obči leksikon likovnih umetnikov 20. stoletja“. V tem leksikonu so vpoštrevani umetniki, ki so se rodili od približno 1870 naprej. Dopolnila je objavljenih biografij starejših umetnikov naj bi bila objavljena v posebnih knjigah, ki jih misli založba začeti izdajati, čim bo gradivo zbrano. Vendar je Vollmer v ta leksikon 20. stoletja sprejel tudi tiste starejše umetnike, katerih delavnost sega še v drugo četrtino našega stoletja.

Prvi dve knjigi sta že izšli in obravnavata umetnike našega časa do črke J. Vsa tvarina bo obdelana v treh knjigah, vendar že napovedujejo, da bodo ob koncu dodali še dva zvezka.

Kritika že ugotavlja, da je vidno, da so nemški umetniki v leksikonu bolj vpoštrevani kot pa zastopniki drugih narodov. Neprijetno preseneča dejstvo, da je velika večina prispevkov brez podpisa, dočim je Thieme skoraj vse razprave podpisoval in terjal, da so jih sodrujniki podpisovali s polnim imenom ali pojasnjeno kratico.

Podatki o slovenskih in jugoslovanskih umetnikih na sploh so zanimivi. Uspeh in obseg zastopstva slovenskih umetnikov je le malo zadovoljiv. Edini Slovenci v prvih dveh knjigah so: Avgust Černigoj, zapisan kot Agosto Cernigoi - „Italienischer Maler und Holzschneider“. Prispevek je napisal italijanski umetnostni zgodovinar Luigi Servolini. Lojze Dolinar je označen kot „Louis“ Dolinar, „serbischer Bildhauer, ansässig in Paris“. Olaf Globočnik ima krajšo oznako: Ivan Grohar je podan pod imenom Ivan Gromar in o njem piše, da je „jugoslavischer Landschaftsmaler“. Obdelani so še Božidar Jakac, Rihard Jakopič in Matija Jama. Z rojstnimi podatki so označeni Černigoj in Jakac ter Jakopič in Jama, vendar leksikon ne navaja njune letnice smrti in tako po podatkih, kakor so objavljeni, živita še oba, dasi je prvi umrl pred 12, drugi pred 8 leti. Literatura, ki je služila za oznako slovenskih umetnikov, ne navaja niti enega dela, ki bi bilo izšlo v Sloveniji ali Jugoslaviji, ampak so podatki vzeti iz spisov, ki so jih o naših umetnikih objavljale tuje revije in publikacije, ali pa so celo posneti iz katalogov mednarodnih razstav, kjer so bila slovenska dela zastopana. O Groharju so mnogo boljše podatki v francoskem Laroussu; v tej knjigi pa je moral iziti celo s spačnim imenom.

Leksikon ni „krivičen“ samo slovenskim umetnikom — manjkajo ali pa so v njem nezadostni podatki celo o vodilnih sodobnih francoskih umetnikih (n. pr. Chagall). Pomanjkljivost podatkov o naših umetnikih pa do sedaj objavljena kritika zvrca na račun „slovenske neprizadevnosti“, ki ne zna kreniti iz svojih okov, kadar bi bilo to — in najbrž celo z malo truda — vendarle mogoče.

I. L.

BERTONCELJ - ARKO DHAULAGIRI

SLOVENE V ARGENTINSKI ODPRAMI NA HIMALAJO — PO SLIKAH IN VSEBINI
PREBOGATA KNJIGA NAJ BO V KRASNI PONS VSAKEMU SLOVENSKEMU DOMU.

odmevi

„Svobodna Slovenija“ je v svoji 31. številki z dne 2. avgusta 1956 objavila izpod peresa -jke (dr. J. Krivec) poročilo o knjigi: Bertoncelj-Arko, Dhaulagiri. Tako pravi med drugim:

„Pred kratkim je ta dolgo napovedana in z veseljem pričakovana knjiga izšla pri Slovenski kulturni akciji v Buenos Airesu... Posebna privlačnost knjige, ki te že pri prvem prelistavanju oklene in prevzame, so reprodukcije originalnih fotografij, posnetih ob pohodu ekspedicije na goro. V celoti je vseh 58 in so na izredno finem papirju; le tako so vse prišle do popolnega izraza in so ne le dragocene ilustracije teksta, ampak tudi velikega zgodovinsko - komemorativnega značaja na tiste nepozabne dni v slovenskem planinstvu, ko je Slovenec, član malega malo pomembnega naroda, bil izbran, da stopi v najvišje pogorje na svetu, na streho zemeljske oble... Nekatera poglavja so pisana kot napete strani v romanih, da te komaj goli realizem dram in trga od misli, da bi ne mogla predstavljati resničnosti... Knjiga Dhaulagiri je zelo lep in zanimiv doprinos k naši zamejski knjižni produkciji, ki bo obogatila predvsem našo planinsko literaturo, katera je precej revna... Naj bi knjigo z veseljem brali, saj so to živa doživetja Slovenca, ki je naše ime z žrtvijo in trdim delom ponesel med ljudi naše nove domovine in med širni svet...“

„Slovenska beseda“ prinaša v svoji 5.-6. številki poročilo o knjigi Marijana Marolta „Zori, noč vesela“; napisal ga je „Din“. Poročilo pravi med drugim: „...Maroltovo pripovedovanje je strogo epično in nehote spominja na naše stare realiste. Morda se ta pripovedni slog res najbolje poda snovi, ki jo pisatelj opisuje. Dejstvo, da je Marolt kulturni zgodovinar, je gotovo pripomoglo, da je mogel tako dobro zadržati duha časa, v katerem se povest godi... vsako poglavje zase je pesem rodu in domačiji, ki je ostala daleč in je nedosegljiva. In v tem je največja vrednost Maroltovega romana. Pesem domačiji, pesem vrhniškemu kotu. Pa ne samo vrhnik, kateri je posebej posvečen, ampak pesem vsem slovenskim domačijam, po vaseh, trgih in mestih, ki se jih po vseh kontinentih raztreseni spominjamo. Toliko zdravega humorja in pristne slovenske dovornosti je v Maroltovem sočnem pripovedovanju, da človek kar pozabi, da je knjigo napisal pisatelj-begunec, brezdomec. Izgubili smo domovino in domačije... pa je vendar v nas še ustvarjalna sila, kot je ne najdemo pri sodobnih pisateljih v domovini... Dokler bodo namreč naši pisatelji in pesniki v tujini črpali snovi za svoja dela iz bogate zakladnice slovenske domačije in slovenskega človeka, naš po svetu raztreseni rod ne bo utonil v tujem morju.“

Naš tednik - Kronika, št. 29 z dne 19. julija t. l. poroča o mecenem daru Nj. svetosti papeža Pija XII. Slovenski kulturni akciji; opozarja na svoja prejšnja večkratna poročila o obsežnem in plodovitem delu naše ustanove in označuje dar sv. očeta za pomembno moralno priznanje.

„GLAS“ je štirinajstnevnik. Izdaja ga Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, Ramos Mejía FCNDFS, Bs. As. Argentina. Ureja uredniški odbor. Tiska tiskarna „Federico Grote“, (Ladislav Lenček C.M.), Montes de Oca 320, Buenos Aires.

doma

in po svetu

Tretji mednarodni dramski festival je bil letos spet v Parizu. Predstave so bile v velikem gledališču Sarah Bernhardt, ki ima eno največjih gledaliških dvoran na svetu. Festival, ki ga prireja pariška občina, se vedno bolj spreminja v stalno ustanovo in mislijo zato prireditelji spremeniti v gledališče, ki naj bi privzelo ime Gledališče narodov. Letos je prišlo gostovat petnajst skupin, med temi tudi slovenska Drama iz Ljubljane. Po mnenju kritike gre prvo mesto prav slovenski Drami, ki je nastopila s Cankarjevimi Hlapci, v režiji Slavka Jana. Glavno vlogo je igral Stané Sever, ki je bil tudi izbran za enega najboljših igralcev na festivalu. Poleg ljubljanske Drame je zelo presegala raven drugih gledaliških skupin skupina židovskega gledališča iz Tel Aviva, ki mu kritika daje drugo mesto. Sploh so na festivalu nudili najboljše ravno slovanske skupine (zlasti češka), dočim so zaostajala francoska, irska, angleška, nemška in italijanska.

Velik dogodek v svetovnem gledališču je pred tremi leti pomenila nova drama italijanskega katoliškega dramaturga Diego Fabbrija „Processo a Gesù — Jezusov proces“. Delo, ki je izredno aktualna apologetika Jezusovega božanstva, dvakrat primerno v naših, Kristusu včasih tako sovražnih dneh, je svetovna kritika sprejela z odobravanjem in izrednim priznanjem. Igrali so do danes to dramo že po vseh večjih evropskih gledališčih, tudi v protestantovskih deželah, vedno z največjim uspehom. Letos so jo uprizorili izredno skrbno pripravljeno tudi v Buenos Airesu in je do zdaj dosegla že čez dvesto predstav, ki so vedno znova polnoštevilno obiskane. Tudi buenosaireska kritika se o delu in o predstavi izredno

laskavo izraža ter pripominja, da je „Jezusov proces“ višek letošnje gledališke sezone v tem velenem mestu. Drama bo v kratkem prevedena tudi v slovenščino in se bo tako tudi naše slovensko občinstvo lahko seznanilo z njo.

Drugo veliko svetovno katoliško odrosko delo, ki so ga v Buenos Airesu uprizorili v začetku avgusta v „Teatro Astral“, je George Bernanosova tragedija „Les dialogues des carmelites — Razgovarjajo se karmeličanke“. Bernanos je to delo napisal pravzaprav za film, po slovitim romanu pisateljice Gertrude Le Fort „Zadnja na morišču“. Filma do danes niso snemali. Pač pa so po pisateljevi smrti njegov filmski scenarij uprizorili v Parizu na gledališkem odru in to nad pričakovanjem z velikim uspehom. Takoj zatem so delo začeli uprizorjati po vseh večjih evropskih in ameriških gledališčih. Letošnja buenosaireska predstava je režiral mladi španski režiser José Tamayo, ki je lani pripravil tudi uprizoritev v Madridu.

naši ustvarjalci

Po poročilih tukajšnjih listov bo 26. t. m. odpovala iz Asunciona znanstvena odprava v Severni Chaco v Paragvaju. Odpravi načeljuje dr. Branka Sušnik, ustvarjalna članica Slov. kult. akcije, ki jo poznamo po opisovanjih primitivnih Indijancev v Vrednotah in Kat. Misijonih. Naloga te odprave je etnografski, zoološki in botanični študij te še neraziskane pokrajine. Glavni namen je, ugotoviti način življenja tamkajšnjih Indijancev, posebno rodu Moro, ki je popolnoma nepoznan. Ti Indijanci so se doslej srečali z belci le v spopadih. Drugi namen te odprave je, preiskati prezimovališča kobilic, kar je potrebno za uničevanje te škodljive žuželke.

SLOVENSKIM DUHOVNIKOM IZVEN SEVERNE AMERIKE

Po dobroti Slovenski kulturni akciji naklonjenega Vašega sobrata v Združenih državah se Vam nudi lepa prilika, da pod posebno ugodnimi pogoji naročite publikacije Slovenske kulturne akcije, bodisi celotne letnike bodisi posamezna izdavanja, in sicer z opravljanjem mašnih intencij. Naročnina knjižnih izdanj letnika 1956-57 na primer znese 260.— pesov v Argentini; Vi jo vplačate, ako opravite devet mašnih intencij po namenu Ladislava Lenčka CM, blagajnika Slovenske kulturne akcije. Po istem ključu lahko naročite prejšnja dva letnika in vse ostale publikacije, tudi „Dhualagiri“. Sporočite samo imenovanemu blagajniku (na naslov Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina), kaj želite naročiti in koliko intencij opravite, nakar Vam blagajnik pošlje potrdilo o vplačilu, pisarna pa naročene publikacije, dočim Vi opravite v doglednem času odgovarjajoče intencije.

Vabim vse duhovne sobrate, ki bi jim ta možnost prav prišla, da se je poslužijo in naroče zlasti novi letnik publikacij Slovenske kulturne akcije!

Lenček Ladislav CM
blagajnik
Slovenske kulturne akcije